

Received/ Makale Geliş 22.05.2023
Published / Yayınlanma 30.06.2023
Volume/ Cilt (Issue/ Sayı) 7 (31)
ss / pp 577-582

10.5281/zenodo.8118658
Araştırma Makalesi
ISSN: 2687-5640
pejoss.editor@gmail.com

Hakan KAYĞUSUZ

<https://orcid.org/0009-0006-6256-3193>
MEB, Adana / TÜRKİYE

Orhan DEMİR

<https://orcid.org/0009-0004-2525-2084>
MEB, Adana / TÜRKİYE

Özen Seda ÖLMEZ

<https://orcid.org/0009-0006-2094-609X>
MEB, Adana / TÜRKİYE

Teoman ŞAFAK

<https://orcid.org/0009-0009-2862-6404>
MEB, Adana / TÜRKİYE

Mehmet KURT

<https://orcid.org/0000-0001-8869-3400>
MEB, Adana / TÜRKİYE

Okul Müdürlerinin Dönüşümcü Liderlik Davranışlarının Okul Projeleri Yönetimi ve Proje Başarısı Üzerindeki Etkisi

The Effect of School Principals' Transformational Leadership Behavior on School Project Management and Project Success

ÖZET

Okul müdürü proje başarısını doğrudan etkilemese de proje yönetim süreçlerini etkileyerek dolaylı olarak başarıyı etkiler. Bu çalışma; dönüşümcü liderlik tarzına sahip okul müdürlerinin proje yürütücülüğü ve proje başarısındaki etkililiğini öğretmen görüşlerine göre araştırmıştır.

Adana ilinde görev yapan öğretmenlerin okul müdürlerini otokratik ve dönüşümcü liderlik açısından sınıflandırmaları istenmiştir. Okul müdürlerini dönüşümcü lider tarzına sahip olarak değerlendiren öğretmenlerden okul müdürlerinin dönüşümcü davranışlarını sınıflandırmaları istenmiş, projelerin yürütülmesi ve proje başarısı hakkındaki görüşleri alınmıştır. Verilerin analizinde frekans, yüzde, ortalama ve standart sapmayı içeren tanımlayıcı istatistikler kullanılmıştır.

Araştırma bulguları ile dönüşümcü liderlik tarzına sahip okul müdürlerinin projelerin iyi yürütülmesi ve başarıya ulaşmasında etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dönüşümcü Liderlik, Okul Müdürü, Proje Yönetimi, Proje Başarısı.

ABSTRACT

Although the school principal does not directly affect the project project's success, it indirectly affects the success by influencing the project management processes. This work; researched the effectiveness of school principals with transformational leadership style in project management and project success, according to teachers' opinions.

Teachers working in Adana were asked to classify school principals in terms of autocratic and transformational leadership. Teachers, who evaluated school principals as having a transformational leadership style, were asked to classify the transformational behaviors of school principals, and their views on the execution of projects and project success were obtained.

Descriptive statistics including frequency, percentage, mean and standard deviation were used in the analysis of the data.

With the findings of the research, it has been concluded that school principals with transformational leadership styles are effective in the good execution and success of projects.

Keywords: Transformational Leadership, School Principal, Project Management, Project Success.

1. GİRİŞ

Proje yönetimi, özellikle değişikliklerin kaçınılmaz olduğu çağdaş teknolojik iş ortamında herhangi bir bireyin üstlenebileceği çok önemli bir görevdir. Herhangi bir projenin genel başarısı, kritik proje kararları vermenin yanı sıra projenin her sürecini kontrol etme ve izleme yetkisine sahip olduklarından, esas olarak projeden sorumlu liderlere atfedilir. Benzer şekilde, bir proje ana amaçlarını ve hedeflerini gerçekleştirilmede başarısız olduğunda, sorumlu liderler veya yöneticiler suçlanır. Suçlama, genellikle projeyi başarıya ulaştırmak için kendilerine verilen yetkileri kullanamamalarına veya yetersizliklerine atfedilir. Bir işletmenin üstlendiği herhangi bir projenin, artan kârlılık, performans, yüksek üretkenlik ve belirli bir işletmenin çabalarındaki genel başarısı. Bu nedenle, proje yönetimi, liderlerin veya herhangi bir projede liderlik rolüyle görevlendirilen kişilerin ciddiye almaları ve projenin başarılı olmasını sağlamak için tüm etkili liderlik becerilerini uygulamaları gereken çok önemli bir roldür (Maambo, 2013).

Herhangi bir projede, belirli bir projenin hedeflerine ulaşmak için seçilen ekibe liderlik etme rolüyle görevlendirilmiş bir kişi bulunmalıdır. Bu tür kişilere proje liderleri veya yöneticileri denir. Anahtar rolleri veya görevleri arasında;

- ✓ **Karar Verme:** Bir proje lideri, projeye ilgili kritik kararlar almakla görevlendirilir (Chititoor, 2012). Yürütülmesi gereken herhangi bir süreç veya projenin herhangi bir açısında alınması gereken bir eylem, projenin karar vericisi olarak proje liderinin onayını almak zorundadır.
- ✓ **Planlama:** Proje lideri tüm proje planından sorumludur. Maliyetler, programlar ve süreç planları onların sorumluluğundadır.
- ✓ **Yönetim:** Tüm projenin yönetimi proje liderlerinin görevidir, diğer idari sorumlulukların yanı sıra ekiplerin seçilmesinden, görev dağılımından, ödemelerin onaylanmasından sorumludurlar.

Proje liderlerinin üç temel rolü, liderliğe proje yönetiminde kritik bir rol verir (Chititoor, 2012). Bu nedenle, liderlerin belirli bir projenin başarısını veya başarısızlığını belirleyen liderlik kapasitelerinde kullanmaları gereken özellikler veya stiller vardır.

Proje yönetimi, hem proje ekiplerine hem de belirli ticari kuruluşlara fayda sağlayacak şekilde projenin genel başarısını sağlamak için görevlendirilmiş kişilerin etkili liderlik becerileri ve özellikleri kullanmasını gerektiren bir görevdir (Krahn & Hartment, 2018).

Proje, tek bir kişi tarafından gerçekleştirilemeyecek bir süreçtir. Bu nedenle farklı departmanlardan karakter, davranış ve bakış açıları farklı olan kişilerden oluşan bir proje ekibi olmalıdır. Proje ekibinin bileşimi ne olursa olsun, projenin temel amacına ulaşılmalıdır. Bu nedenle, bir proje lideri takım oyuncusu olarak beceri ve özellikler zorunlu ve gereklidir. Takım oyuncusu olmak, liderin otoriter bir yaklaşım değil, takım oluşturma ve dönüşümcü liderlik stili uygulaması gerektiği anlamına gelir (Kissi, Dainty ve Tuuli, 2013). Tarz, liderin bir proje ekibi üyesi olarak hareket etmesini ve projenin genel başarısını sağlamak için her bireyi kendi özel rolünü oynamaya motive eder. Liderlerden gelen özellikler, hem proje ekibine hem de belirli organizasyona fayda sağlamanın yanı sıra projenin başarısıyla sonuçlanan etkili proje yönetimini garanti eder. Bununla birlikte, proje liderinin sahip olması gereken bazı nitelikler aşağıda belirtilmiştir:

- ✓ **Esneklik:** Proje ilerlemesi sırasındaki değişiklikler kaçınılmazdır; pazar gereksinimlerindeki hızlı değişiklikler, teknolojik gelişmeler, maliyet değişiklikleri ve hedef kitle tercih değişikliği ile ilgili bir özelliktir. Bu nedenle, başarılı proje yönetimi için proje liderlerinin doğası gereği esnek olması gerekir. Esnekliği sağlamak için liderler, planlama aşamasında proje başarısını garanti edecek gerekli ve faydalı değişikliklerin etkili bir şekilde benimsenmesi için bir alan bıraktıklarından emin olmalıdır.
- ✓ **Etkili İletişim Becerileri:** İletişim, herhangi bir projede hayati bir süreçtir. Bu nedenle, etkili liderler, proje ekibi içinde etkin bilgi akışını sağlayacak etkili iletişim becerilerini ve stratejilerini uygulamalarını sağlamalıdır. Her bir proje ekibi üyesinin kendi özel rollerinde veya görevlerinde anlayış ve hesap verebilirliğini sağlamak için proje liderleri tarafından güvenilir iletişim kanalları geliştirilmelidir (Chititoor, 2012). Etkili iletişim, projenin ana amaç ve hedeflere ulaşmada başarılı olmasını sağlar.

Proje yönetimi, belirli bir projenin genel başarısı için etkili liderlik stilleri ve özellikleri gerektiren zorlu bir görevdir. Etkili proje liderliği için ekip oluşturma, esneklik, iletişim ve etkili strateji oluşturma becerileri zorunludur (Maambo, 2013). Bu nedenle, liderlerin proje yönetiminde birincil ve kilit bir rol oynadıkları açıktır, çünkü yaklaşımları herhangi bir projenin genel başarısını veya başarısızlığını belirler.

Dönüşümcü liderlik modelini çalışma alanında kullanmak için önce dönüşümcü liderliğin ne olduğunu net olarak anlamak gerekir. En basit ifadeyle dönüşümcü liderlik, bireyleri değiştiren ve dönüştüren bir süreçtir. Başka bir deyişle dönüşümcü liderlik, insanların değişmeyi, gelişmeyi ve yönetilmeyi istemesini sağlama yeteneğidir. Çalışanların motivasyonlarını değerlendirmeyi, ihtiyaçlarını karşılamayı ve onlara değer vermeyi içerir (Karip, 1998).

Dönüşümcü liderlik değişimde etkili olan, güven duygusu sağlayan, enerji veren, çalışanları aydınlatan ve yeni tavırlar geliştirmeye dayanan bir liderlik modelidir. Takımın moralini ve özgüvenini yükselterek, takımın genel bir vizyona veya ortak bir amaca göre çalışmasını sağlar (Cömert, 2004). Ancak bu amacın etkili olabilmesi için önceden belirlenmesi gerekir. Dönüşümcü liderlik uygun

şekilde uygulandığında mücadele gücü düşük, durgun bir takımı tamamen üretken ve dinamik bir takıma dönüştürebilir. Bu her bir üyenin potansiyelini ve güçlü yanlarını belirleyerek başlar. Ardından, yeni bir ortak hedef belirlemek ve ekip üyelerini bu yeni vizyona doğru yönlendirmek liderin atacağı bir diğer adımdır (Çelik, 1998).

Dönüşümcü liderlik, ekip üyelerine bireyselleşerek birçok takım oluşturmak yerine tek bir takım olarak birlikte çalışmalarını için ilham vermek için kullanılır (Eraslan, 2011).

Dönüşümcü liderlik tarzlarını kullanan okul müdürü, her zaman en iyisini bilmediğini bilir. Bu nedenle, farklı alanlarda daha iyi bilgiye sahip diğer yöneticileri ve öğretmenleri sürece dahil etmesi ve bu yetkinliği kullanması çok önemlidir. Dönüşümcü lider, her bir ekip üyesinin fikir ve görüşlerini paylaşma fırsatı bulduğu serbest akışlı konuşmaların kolaylaştırıcısı da olmalıdır. Etkili iletişim becerileri burada çok önemlidir. Liderin açık fikirli bir kişi olması gerekir; liderin katılmayabileceği bazı fikirler vardır, ancak yine de tüm ekipten fikirler alınmalıdır (Şimşek, 2010).

1.1. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın hipotezi; “dönüşümcü liderlik tarzına sahip eğitim liderleri, okul projelerinin yürütülmesinde ve başarıya ulaşmasında etkilidir.” ifadesidir.

Alt hipotezler;

- Dönüşümcü liderlik tarzına sahip eğitim liderleri, okul projelerinin yürütülmesinde etkilidir.
- Dönüşümcü liderlik tarzına sahip eğitim liderleri, okul projelerinin başarıya ulaşmasında etkilidir.

2. YÖNTEM

Adana ilinde 2021-2022 eğitim öğretim yılında her kademedeki 1642 kurum ve bu kurumlarda görev yapan 23746 öğretmen bulunmaktadır. Araştırma örneklemini bu kurumlarda görev yapan tesadüfi 1486 öğretmenden oluşmaktadır.

Veri toplama aracı olarak; okul müdürü liderlik sınıflandırması için 1, projelerin yürütülmesi ve proje başarısı için 1 ve dönüşümcü liderlik tarzını oluşturan başlıklarda, araştırmacılar tarafından geliştirilen 17 olmak üzere toplam 19 sorudan oluşan anket geliştirilmiştir. Elektronik formlar üzerinden katılımcılar davet edilmiş ve 1486 form doldurulduğu görülmüştür.

Hipotezi araştırmak için; Adana ilinde görev yapan öğretmenlerin okul müdürlerini otokratik ve dönüşümcü liderlik açısından sınıflandırmaları istenmiştir. Okul müdürlerini dönüşümcü lider tarzına sahip olarak değerlendiren öğretmenlerden okul müdürlerinin dönüşümcü davranışlarını sınıflandırmaları istenmiş, projelerin yürütülmesi ve proje başarısı hakkındaki görüşleri alınmıştır.

Verilerin analizinde frekans, yüzde, ortalama ve standart sapmayı içeren tanımlayıcı istatistikler kullanılmıştır.

3. BULGULAR

Tablo 1. Okul müdürünüzün liderlik tarzı

Faktör	Katılıyorum	%
Otokratik Liderlik	913	% 61,44
Dönüşümcü Liderlik	573	% 38,55
Toplam	1486	% 100

Ankete katılan 1486 öğretmenin 913'ü (%61,44) okul müdürünün liderlik tarzını otoriter lider olarak değerlendirirken, öğretmenlerin 573'ü (%38,55) okul müdürünün liderlik tarzını dönüşümcü lider olarak düşünmektedir.

Tablo 2. Eğitimde Dönüşümcü Lider

Soru	Faktör		SA	A	N	DA	SDA	X̄
1	Okul müdürü, projelerin yürütülmesinde karşılaştığımız sorunları çözer.	f	101	340	88	33	11	3.85
		%	17.6	59.3	15.4	5.8	1.9	
2	Okul müdürü, okuldaki projelerin kalitesini artırmak için bizimle iş birliği yapar.	f	95	328	77	61	12	3.76
		%	16.6	57.2	13.4	10.6	2.1	
3	Okul müdürü, öğretmenin uzmanlığı/becerisine göre personel arasında görev dağılımı yapar.	f	106	346	63	46	12	3.85
		%	18.5	60.4	11	8	2.1	
4	Okul müdürünün tutumu, öğretim ve öğretim dışı personel ile iyidir.	f	104	325	65	60	19	3.76
		%	18.2	56.7	11.3	10.5	3.3	
5	Görevlerinizi dürüstçe yaptığınızda okul müdürü sizi takdir eder.	f	99	328	93	48	5	3.82
		%	17.3	57.2	16.2	8.4	0.9	
6	Okul müdürü, projelerin kalitesini yükseltmek ve başarıya ulaşacak ortamı yaratmak için tüm imkanları sağlar.	f	160	284	84	31	14	3.95
		%	27.9	49.6	14.7	5.4	2.4	
7	Okul müdürü, projelerin kalitesini artırmak için karşılaştığınız önemli sorunları çözmekle ilgilenir.	f	109	279	112	59	14	3.72
		%	19	48.7	19.5	10.3	2.4	
8	Okul müdürü personelle fikir alışverişi yapar hedefler belirler.	f	78	341	89	51	14	3.73
		%	13.6	59.5	15.5	8.9	2.4	
9	Okul müdürü, projelerin kalitesini artırmak için öğretmenlerle iyi ilişkiler kurar.	f	94	327	94	47	11	3.78
		%	16.4	57.1	16.4	8.2	1.9	
10	Öğretmen herhangi bir hata yaptığında, müdür onu düzeltir.	f	122	322	81	39	9	3.89
		%	21.3	56.2	14.1	6.8	1.6	
11	Okul müdürü, projelerin kalitesini kapsamlı hale getirmek için bize yönergeler verir.	f	71	350	104	38	10	3.76
		%	12.4	61.1	18.2	6.6	1.7	
12	Okul müdürü fikirlerinize saygı duyar.	f	97	314	103	38	21	3.75
		%	16.9	54.8	18	6.6	3.7	
13	Okul müdürü toplantılarda çoğunlukla personelin rızasına göre görevler verir.	f	77	345	79	48	24	3.70
		%	13.4	60.2	13.8	8.4	4.2	
14	Okul müdürü, görevlerimizi iyi yaptığımızda takdir eder.	f	129	325	73	32	14	3.91
		%	22.5	56.7	12.7	5.6	2.4	
15	Okul müdürü okul işleriyle ilgilenmiyor	f	23	83	70	252	145	2.28
		%	4	14.5	12.2	44	25.3	
16	Okul müdürü, okul yönetim sisteminde adam kayırmacılığı yapar.	f	34	154	159	162	64	2.88
		%	5.9	26.9	27.7	28.3	11.2	
17	Okul müdürü kendi kararlarımızı alabileceğimiz konusunda teşvik eder	f	149	313	69	25	17	3.96
		%	26	54.6	12	4.4	3	
	Eğitimde Dönüşümcü Lider		16.3	51.8	15.9	11.6	4.4	3.60

Tablo 2, okul müdürlerinin dönüşümcü lider olduğunu düşünen öğretmenlerin verdiği cevaplardan oluşmaktadır. Ankete katılan öğretmenlerin %77'sinin projelerde karşılaştıkları sorunu okul müdürünün çözdüğü konusunda hemfikir olduklarını göstermektedir (ortalama 3.85). Öğretmenlerin %73,8'i okuldaki projelerin kalitesini artırmak için okul müdürünün kendileriyle iş birliği yaptığı konusunda hemfikirdir (ortalama 3,76). Öğretmenlerin %79'u (ortalama 3,85) okul müdürünün, öğretmenlerin uzmanlık/becerilerine göre personel arasında görev atadığını düşünmektedirler. Öğretmenlerin %75'i okul müdürünün öğretim kadrosu ve öğretim dışı personele karşı tutumunun iyi olduğunu belirtmişlerdir (ortalama 3,76). Öğretmenlerin %74,5'i görevlerini dürüstçe yaptıklarında okul müdürlerinin kendilerini takdir ettiği konusunda hemfikirdir. Öğretmenlerin yanıtlarının %77,5'i okul müdürlerinin proje kalitesini artırmak ve başarıya ulaştırmak için tüm olanakları sağladığı konusunda hemfikirdir (ortalama 3,95). Öğretmenlerin %67,7'si okul müdürlerinin projelerin kalitesini artırmak için karşılaştıkları sorunları çözmekle ilgilendiğini söylemektedirler (ortalama puan 3.75). Öğretmenlerin %73'ü okul müdürünün personelle fikir alışverişleri yaparak hedefler belirlediği konusunda hemfikirdir (ortalama 3,73). Öğretmenlerin yanıtlarının %73,5'i okul müdürünün projelerin kalitesini artırmak için öğretmenlerle iyi ilişkiler kurduğu konusunda hemfikirdir (ortalama 3,78). Öğretmenlerin %77'si okul müdürümüz projelerde karşılaştığımız önemli sorunları çözmekle ilgilenir demiştir (ortalama 3.89). Öğretmenlerin %73'ü okul müdürünün proje kalitesini kapsamlı hale getirmek için yönergeler verdiğine katılmaktadır (ortalama 3,76). Öğretmenlerin %80'i okul müdürünün görüşlerine saygı duyduğu konusunda hemfikirdir (ortalama 3,75). Öğretmenlerin %73,6'sı okul müdürlerinin personeli toplantıya çağırıp, onların rızasına göre görev atadığı konusunda hemfikirdir (ortalama 3.70). Öğretmenlerin %79'u, görevlerini iyi yaptığında okul müdürünün takdir ettiği konusunda hemfikirdir (ortalama 3,91). Öğretmenlerin %69'u okul müdürünün okul işleriyle ilgilendiğini düşünmektedir (ortalama puan 2.28). Öğretmenlerin %46,3'ü okul müdürünün kendi kararlarını oluşturmalarına ve belirlemelerine izin verdiği konusunda hemfikirdir (ortalama 3.17) ve öğretmenlerin yanıtlarının yüzde 80,6'sı işlerini yapmaktan sorumlu oldukları konusunda hemfikirdir (ortalama 3,96).

Tablo 3. Proje Yönetimi ve Proje Başarısı

Faktör	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum
Okul müdürümüz proje yönetiminde başarılı olduğu için okul projelerimiz başarıya ulaşıyor	27 (%4,71)	31 (%5,41)	515 (%89,87)

Tablo 3, okul müdürümüz dönüşümcü liderlik tarzına sahiptir cevabı veren öğretmenlerin görüşlerinden oluşmaktadır. 573 öğretmenden 515'si (%89,87) Okul müdürümüz proje yönetiminde başarılı olduğu için okul projelerimiz başarıya ulaşıyor sorusuna katılıyorum cevabı vermiştir. 31 öğretmen (%5,41) kararsız ve 27 öğretmen (%4,71) ise ifadeye katılmadığı cevabını vermiştir.

4. SONUÇ ve TARTIŞMA

Araştırma bulgularından elde edilen sonuçlara göre okul müdürlerinin yüksek bir oranda otokratik liderlik tarzını benimsediği, dönüşümcü liderlik tarzının ise daha düşük oranda olduğu görülmektedir. Liderlik tarzlarının bazen bu tarzların bir karışımı olması da muhtemeldir.

Okul müdürünün dönüşümcü liderlik tarzına sahip olduğunu düşünen öğretmenler; okul müdürünün, okulla ilgili önemli kararlar aldığına öğretmenlerin fikirlerine başvurduğu, okulda demokratik bir örgüt iklimi sergilediği, okuldaki örgüt üyelerinin fikirlerine çok fazla önem verdiği ve bu yaklaşımlarını pratikte yansıttığı gibi katılımcı görüşleri ağırlıklı olarak ortaya çıkmıştır.

Dönüşümcü liderlik tarzını benimsemiş okul müdürleriyle çalışan öğretmenler sağlıklı iletişim, kararlara ortak ve güven ortamında olduklarını düşündüklerinden, okulun başarılı olması ve hedeflerine ulaşması anlamında performansları yüksek oranda etkilenecektir. Öğretmenin performansı; öğretmenin verimliliği, üretkenliği, okula ve okulun hedeflerine sunduğu katkıdır. Bunların en üst düzeyde gerçekleşmesi için okul müdürü iyi bir liderlik stiline sahip olmalıdır (Aktaş & Özgönel, 2020). Yüksek performans sergileyen öğretmen, okuluna daha fazla bağlılık göstermekte, öğrencileri için daha özverili çalışmakta, okuluna ve öğrencilerine sunduğu katkı artmaktadır.

Araştırma bulgularında, okul müdürünün dönüşümcü liderlik tarzına sahip olduğunu savunan 573 öğretmenden 515 (%89,87)'i projelerin iyi yürütüldüğüne ve iyi yürütüldüğü için projelerin başarıya ulaştığını düşünmektedirler.

Dönüşümcü lider tarzına sahip okul müdürü; okul projelerinin gerçekleştirilmesi için, öğrenci veli, öğretmen ve çevre arasındaki iyi ilişkiler, iyi iletişim, etkileşim, koordinasyon ve eşgüdümü sağladığı, çalışanların bilgi, yetenek ve becerilerini artırmak için sürekli rehberlik yaptığı için okul projeleri iyi yönetilmekte ve iyi yönetilen projeler ise başarıya ulaşmaktadır denilebilir.

5. ÖNERİLER

Bu çalışma; dönüşümcü liderlik tarzına sahip okul müdürlerinin proje yürütücülüğü ve proje başarısındaki etkililiğini öğretmen görüşlerine göre araştırmıştır. Dönüşümcü liderlik tarzına sahip okul müdürlerinin öğretmenlerin performansına, projelerin iyi yürütülmesi ve başarıya ulaşmasında etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Okul yönetiminde liderliğin önemini bir kez daha ortaya çıkaran bu çalışma bulgularının müdürler, öğretmenler, eğitim planlayıcıları ve politika yapımcılar için oldukça faydalı olması beklenmektedir.

KAYNAKLAR

Aktaş, A. & Özgenel, M. (2020). Okul Müdürlerinin Liderlik Stillerinin Öğretmen Performansına Etkisi. *Uluslararası Liderlik Çalışmaları Dergisi: Kuram ve Uygulama*, 3(2), 1-18.

Chititoor, R. 2012. *Importance of Leadership for Project Success*. <https://project-management.com/importance-of-leadership-for-project-success/>.

Cömert, M. (2004). Dönüşümcü liderlik. *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, 6(9).

Çelik, V. (1998). Eğitimde dönüşümcü liderlik. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 16(16), 423-442.

Eraslan, L. (2011). Liderlikte post-modern bir paradigma: dönüşümcü liderlik. *Journal of Human Sciences*, 8(1),1-32.

Karip, E. (1998). Dönüşümcü liderlik. *Kuram ve uygulamada eğitim yönetimi*, 16(16), 443-465.

- Kissi, J., Dainty A. & Tuuli, M. (2013). Examining The Role Of Transformational Leadership Of Portfolio Managers In Project Performance. *International Journal Of Project Management*, 31 (4), 485-497. doi:10.1016/j.ijproman.2012.09.004.
- Krahn, J. & Hartment, F. (2018). *Effective Project Leadership: Project Manager Skills And Competencies*. Pmi. Org.
- Maambo, R. M. (2013). Project Management Leadership. *SSRN Electronic Journal*. doi:10.2139/ssrn.2419996.
- Şimşek, M. Ş. (2010). *Yönetim ve organizasyon*. Eğitim Kitabevi.